

Budgetunderlag 2026–2028

Försäkringskassans budgetunderlag för åren 2026–2028

Försäkringskassan lämnar härmed budgetunderlag för perioden 2026–2028 enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Budgetunderlaget innehåller förslag till finansiering av Försäkringskassans verksamhet samt sakanslag för de delar av socialförsäkringen och andra förmåner och ersättningar som enligt lag eller förordning administreras av Försäkringskassan.

Beslut i detta ärende har fattats av Försäkringskassans styrelse den 14 februari 2025. Med vid beslutet har varit ordförande Ulf Bengtsson, ledamöterna Mats Galvenius, Heidi Stensmyren, Anita Linder, Tomas Landeström, och generaldirektör Nils Öberg. Vid beslutet deltog även överdirektör Maria Rydbeck, controllers Fanny Thomsen och Inger Vilavan, de senare som föredragande.

Innehåll

1	Ofinansierad eller underfinansierad verksamhet.....	6
1.1	Förutsättningsskapande infrastruktur	7
1.1.1	Civilt försvar och operativ förmåga	8
1.1.2	Lokalbehov	9
1.1.3	Generationsväxlingar av it-system och utvecklingskapacitet	10
1.2	Volymförändringar.....	11
1.2.1	Ökat antal ansökningar om omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning... ..	11
1.2.2	Ökat antal långa sjukfall inom sjukpenning	12
1.2.3	Stärkt arbetslivsinriktad rehabilitering för stöd för återgång i arbete	14
1.3	Regeländringar.....	15
1.3.1	Ökade kostnader för att hantera digital post.....	15
1.4	Bidrag för sjukskrivningsprocessen	15
2	Avisering om förändringar i verksamheten	17
2.1	Förutsättningskapande infrastruktur	17
2.1.1	Förslag från AI-kommissionen	17
2.1.2	En gemensam digital ingång – Single digital gateway (SDG).....	17
2.1.3	Förordningen om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden (eIDAS)	18
2.2	Minskade bidragsbrott och motverkande av felaktiga utbetalningar	18
2.2.1	Brottsbekämpande befogenheter för Försäkringskassan.....	18
2.2.2	Sanktionsavgifter m.m.	18
2.2.3	Ökat informationsutbyte	19
2.3	Förändringar inom förmåner	19
2.3.1	Ett statligt huvudmannaskap för personlig assistans	19
2.3.2	Tiotandvård – förändring av högkostnadsskyddet för tandvård för äldre.....	20
2.3.3	Månadsuppgifter för bostadsbidrag och underhållsstöd.....	20
2.3.4	Administration av fritidskortet.....	20
2.3.5	Statligt personskadeskydd	21
2.3.6	En ändamålsenlig arbetsskadeförsäkring.....	21
2.3.7	Ett modernare socialförsäkringsskydd för gravida.....	21
2.3.8	Styrkraft för lyckad integration	21
2.3.9	Karenstak och högriskskydd	22
2.3.10	Ändrad beräkning av sjukpenninggrundande inkomst	22
2.4	Förändrad tillämpning av 113 kap. i socialförsäkringsbalken.....	22
2.5	Civilplikt	23
3	Finansieringsöversikt	24
3.1	Anslag	24
3.1.1	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	24
3.1.2	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	25

3.1.3	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	26
3.2	Avgiftsbelagd verksamhet.....	26
4	Investeringar	29
4.1	Verksamhetsinvesteringar	29
4.2	Låneram och räntor.....	30
4.3	Investeringar över 20 miljoner kronor	31
5	Kreditutrymme.....	33
5.1	Kredit på räntekonto.....	33
5.2	Övrig kredit.....	33

Förord

Försäkringskassans budgetunderlag för perioden 2026–2028 tar sin utgångspunkt i fyra perspektiv. Samtliga handlar mer eller mindre om att återställa förmågor som gått förlorade till följd av den kraftiga inbromsning Försäkringskassan behövt genomföra för att hantera myndighetens ekonomiska situation 2024.

Det första rör pågående återrekrytering av cirka 1 500 årsarbetskrafter huvudsakligen i myndighetens försäkringsverksamhet. Den stora neddragning av personalstyrkan som genomförts under 2023 och 2024 har inneburit att kritiska nyckelkompetenser gått förlorade. Försäkringskassan behöver nu, utöver den pågående rekryteringen av försäkringshandläggare och försäkringsutredare, även anställa ett betydande antal upphandlare, säkerhetsexperter, it-specialister och anlitade konsulter samt ett antal kontorsspecialister. Helårskostnaderna för detta kommer inte att rymmas inte i de preliminära budgetramarna för 2026.

Det andra handlar om Försäkringskassans förmåga att möta volymökningar i försäkringsverksamheten, ibland till följd av regeländringar, ibland på grund av ändrade beteenden hos försäkrade och förmånstagare. Vi har sett kraftiga volymökningar inom sjukförsäkringen, föräldraförsäkringen, omvårdnadsbidraget och merkostnadsersättningen och som inte kommer att kunna mötas med den återrekrytering som för närvarande pågår. Hanterar vi inte dessa ärendeinflöden, byggs stora balanser snabbt upp som det sedan tar mycket lång tid att avarbeta. Följden blir längre handläggningstider. Detta gäller också arbetet mot felaktiga utbetalningar där inflödet av impulser om bidragsbrott ökar från kommuner och från andra myndigheter till följd av sekretesslättnader och ett intensifierat myndighetsövergripande samarbete mot bidragsbrott.

Det tredje har att göra med det kraftigt försämrade säkerhetspolitiska läget i Europa. Rysslands fullskaliga och hänsynslösa krigföring i Ukraina har präglats av en målmedveten ödeläggelse av civil infrastruktur och systematiska angrepp och sabotage riktade mot civila myndigheters verksamheter. Försvarsalliansen Natos grundlogik bygger på avskräckning i vid mening. Ett Natomedlemskap innefattar därför inte bara ett militärt engagemang, utan också ett samlat totalförsvarsåtagande. Det civila försvarets förmåga att vid behov kunna stötta det militära försvaret och samtidigt oförtrutet upprätthålla sin ordinarie verksamhet, är en hörnsten Sveriges totalförsvar. Försäkringskassans förmåga att i alla lägen lösa sina uppgifter får i det avseendet betraktas som ett intresse på samhällskritisk nivå. Ytterligare insatser och resurser kommer att krävas om vår förmåga att både skydda och fortsätta bedriva vår verksamhet genom hela hotskalan ska kunna säkras.

Det fjärde perspektivet handlar om Försäkringskassans roll i den svenska förvaltningsmodellen. Vår förmåga att verkställa demokratiskt fattade beslut är idag inte tillfredsställande. Det gäller oavsett om det rör nya stora politiska reformer eller mindre ändringar i befintliga regelverk och vare sig de faller inom eller utanför socialförsäkringssystemets ramar oaktat om det råder fred, kris, eller krig. I princip all utveckling inom statsförvaltningen förutsätter att informationsteknologiska lösningar byggs för att hålla ner kostnader och för att kunna svara upp mot önskade servicenivåer. Om Försäkringskassan ska omvandla politiska ambitioner och beslut till faktisk samhällsnytta inom förväntade tidsramar krävs en modern informationsteknologisk infrastruktur, hög teknisk kompetens och tillräcklig utvecklingskapacitet. I alla tre avseenden behövs mer resurser för att vår förmåga att snabbt verkställa politiska beslut ska kunna anses vara god.

Nils Öberg, generaldirektör

1 Ofinansierad eller underfinansierad verksamhet

Försäkringskassans ekonomiska förutsättningar under 2023 och 2024 innebar att myndigheten behövde göra en kraftig ekonomisk inbromsning som påverkade hela verksamheten. Försäkringskassan har under 2024 tillförts medel i vårens och höstens ändringsbudgetar. Regeringens förslag om att Försäkringskassan även tillförs betydande medel i budgetpropositionen för 2025 gör att vi till delar fått finansiering för områden som vi lyfte fram i budgetunderlaget 2025–2027. Det gör att vi kommer att kunna bibehålla nuvarande nivå gällande handläggningstider och tillgänglighet i vår telefoni. I vissa fall möjliggör tillskottet att vi kan återgå till de servicenivåer vi hade under 2023.

Trots tillskotten har Försäkringskassan under 2024 behövt genomföra besparingar för att anpassa verksamheten efter de ekonomiska förutsättningarna och villkoren. I realiteten innebär det ambitionssänkningar inom flera delar av verksamheten eftersom vi samtidigt behöver prioritera de förmåner och ersättningar som står för en stor andel av många försäkrades försörjning. Det innebär att andra förmåner och ersättningar behövt stå tillbaka med ökande ärendebalanser och betydligt längre handläggningstider som följd. I enlighet med budgetpropositionen 2025 ska medlen för att förstärka Försäkringskassans kärnverksamhet minska med 100 miljoner kronor från och med 2028. Försäkringskassan bedömer att vi kommer att kunna hantera denna minskning genom de effektiviseringar vi genomför i verksamheten.

Försäkringskassans budgetunderlag utgår från beslutade förändringar och uttalade avsikter om åtgärder eller ambitionshöjningar. Förändringar i vår omvärld skapar nya förutsättningar för verksamheten vilket påverkar vårt behov av investeringar och ökar myndighetens verksamhetskostnader.

För att Försäkringskassan ska kunna leverera de goda servicenivåer vi hade innan den ekonomiska inbromsningen 2023–2024 och för att framtidssäkra den infrastruktur som ligger till grund för allt vårt arbete, har Försäkringskassan behov om ytterligare 1,8 miljarder kronor på förvaltningsanslaget för perioden 2026–2028. Konsekvenserna om vi inte tillförs dessa medel kommer att bli kännbara. Det gäller såväl för de försäkrade som kommer att få vänta längre på beslut om ersättning, som Försäkringskassans förmåga att utveckla robusta och flexibla it-system för att bland annat kunna realisera ändrade regelverk inom i av regeringen önskade och förväntade tidsramar kommer att påverkas.

På anslaget 1.6 Bidrag för sjukförsäkringen (utgiftsområde 10) behöver vi ytterligare 114 miljoner kronor för perioden.

Beräkningarna är gjorda utifrån att planerade rekryteringar kan genomföras. Försäkringskassan ser ett behov av att öka antalet medarbetare med drygt 430 årsarbetare under perioden.

Nedan redovisas behovet av medel för de ofinansierade eller underfinansierade verksamheterna uppdelat på varaktiga och tillfälliga kostnader. De belopp i tabellen som anges som tillfälliga är tidsbegränsade kostnader, till exempel avskrivningar av planerade investeringar och andra införandekostnader.

Tabell 1. Ofinansierad eller underfinansierad verksamhet förvaltningsanslag, miljoner kronor

Verksamhet	2026		2027		2028	
	Varaktig	Tillfällig	Varaktig	Tillfällig	Varaktig	Tillfällig
Förvaltningsanslag 2:1 ap.1						
Förutsättningsskapande infrastruktur						
Civilt försvar och operativ förmåga	66	64	96	86	173	189
Lokalbehov	0	6	0	7	0	14
Digitalisering/ generationsväxling	50	30	100	30	100	30
Volymförändringar						
Omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning	118	0	118	0	118	0
Långa sjukfall inom sjukpenning	53	0	53	0	53	0
Stärkt arbetslivsinriktad rehabilitering för stöd för återgång i arbete	49	0	69	0	79	0
Regeländringar						
Digital post	16	0	16	0	16	0
Summa	352	100	451	123	538	233

Tabell 2. Ofinansierad eller underfinansierad verksamhet, Bidrag för sjukskrivningsprocessen (1.6), miljoner kronor

Verksamhet	2026		2027		2028	
	Varaktig	Tillfällig	Varaktig	Tillfällig	Varaktig	Tillfällig
Bidrag för sjukskrivningsprocessen 1:6						
Volymförändringar						
ap.9 Försäkringsmedicinska utredningar, till följd av långa sjukfall	38	0	38	0	38	0
Summa	38	0	38	0	38	0

1.1 Förutsättningskapande infrastruktur

Det försämrade säkerhetspolitiska omvärldsläget har gjort att hela samhället behöver öka den civila försvarsförmågan, så även Försäkringskassan. Vårt uppdrag som sektorsansvarig myndighet för sektor ekonomisk säkerhet samt administration och förvaltning för de ersättningar som myndigheten ansvarar för innebär ett ansvar för att statliga utbetalningar fungerar i händelse av fredstida kriser, höjd beredskap och krig. Försäkringskassan har även ansvar att tillhandahålla samordnad och säker statlig it-drift. Det ställer ökade krav på robusthet och redundans, både i våra it-system och i de lokaler som vi är verksam i, men också på vår anpassningsförmåga. Båda uppdragen påverkar flera myndigheter än Försäkringskassan.

Många av Försäkringskassans centrala it-system går mot slutet av sin livscykel. Vi påverkas även av att leverantörer slutar att serva vissa system. Det gör att vi arbetar med en omfattande generationsväxling av systemen. I de verksamheter där generationsväxlingen genomförts kan vi redan nu se att handlägningsprocesser blivit mer effektiva, exempelvis genom att ärendehandlägnings- och utbetalningssystem är integrerade, utvecklade maskinella kontroller som minskar felaktiga utbetalningar och att fler kontroller som tidigare gjort manuell kan göras maskinellt. På sikt innebär generationsväxlingen och den möjlighet till it-utveckling som de nya systemen medför att vi kommer kunna realisera en högre automatiseringsgrad i handläggningen och effektiviseringar i verksamheten. Det leder också till att underlätta utvecklingen och införandet av nya reformer. Men det kommer samtidigt att leda till ökade kostnader,

både under utvecklingsfas och i förvaltning då dessa nya it-system är dyrare i drift än gamla.

Vår förvaltning av befintliga uppdrag och vår förmåga att ta oss an nya uppgifter som beslutats av regering och riksdag behöver säkerställas och utvecklas. För detta behöver betydande resurser tillföras verksamheten de närmaste åren. Sammantaget gör detta att Försäkringskassan står inför många kostsamma och oundvikliga investeringar för att säkra en god och förutsättningsskapande infrastruktur för socialförsäkringen.

Investeringsbehovet för den förutsättningskapande infrastrukturen beräknas till cirka 1 160 miljoner kronor för perioden. Utan ett resurstillskott behöver Försäkringskassans roll och uppdrag skalas ner för att varaktigt rymmas inom de finansiella ramar som regering och riksdag beslutat eller aviserat.

1.1.1 Civilt försvar och operativ förmåga

Operativ förmåga

Det försämrade säkerhetspolitiska omvärldsläget och den allt större risken för olika angrepp mot Sverige gör att arbetet i allt högre utsträckning även måste inriktas mot civilt försvar. Det innebär en väsentlig ökning av kostnader de närmaste åren. Kostnaderna för insatser under perioden 2026–2028 beräknas totalt uppgå till 541 miljoner kronor och en ökning av antalet medarbetare med 26 årsarbetare 2026 och totalt 59 årsarbetare 2028.

Regeringen uttrycker i proposition 2024/25:34 Totalförsvaret 2025–2030 att uppbyggnaden av det civila försvaret behöver öka skyndsamt och utgå från de krav som ställs i höjd beredskap och ytterst i krig. Regeringen har också i den nationella säkerhetsstrategin uttryckt att säkerhetsläget gör att det brådskar att höja förmågan inom många områden. Det är därför särskilt viktigt att arbetet bedrivs skyndsamt och pragmatiskt. Den oförutsägbarhet som råder innebär att det krävs robusthet och redundans, men också anpassningsförmåga. Det innebär att takten och ambitionsnivån för förmåge- och robusthetshöjande åtgärder hos Försäkringskassan och andra civila myndigheter måste öka för att bidra till ett starkt totalförsvaret.

Försäkringskassan bedriver samhällsviktig verksamhet och har långtgående ansvar avseende den viktiga samhällsfunktionen att betala ut statliga ersättningar. Funktionen är nödvändig för samhällets grundläggande behov, värden och säkerhet. Försäkringskassan måste ha förmåga att administrera socialförsäkringen samt de övriga ersättningar som myndigheten förvaltar under svåra samhällsstörningar men även under krigsliknande förhållanden.

För att möta de krav detta ställer på Försäkringskassans beredskap och operativa förmåga behöver ett antal åtgärder genomföras:

- stärkt säkerhet för medarbetare,
- alternativa ledningsplatser,
- robusthetshöjande åtgärder för lokaler (se avsnitt om lokalbehov), it-infrastruktur, cybersäkerhet och säker kommunikation,
- en regional ledningsstruktur för beredskap, säkerhet och trygghet ska utvecklas och införas,
- anskaffning och lagerhållning av reservdelar,
- ökad kapacitet och höjd beredskapsnivå för verksamhetskritiska handläggnings- och utbetalningssystem,
- utbilda och öva chefer i ledarskap under mycket svåra förhållanden och i krig.

Nationell it-drift i samverkan (Nitis)

Regeringen konstaterar i totalförsvarspropositionen (regeringens proposition 2024/25:34 Totalförsvaret 2025–2030) att säker it-drift och motståndskraft mot krigshot innebär att it-driften och informationen behöver kunna skyddas. En sammanhållen och säker statlig it-drift är i behov av en säker digital infrastruktur, bl.a. i form av skyddade it-utrymmen och infrastruktur med nödvändigt fortifikatoriskt skydd samt andra lösningar.

För att möta upp totalförsvarets behov av säker statlig it-drift och datasäkring samarbetar Fortifikationsverket, Försäkringskassan, Lantmäteriet, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Skatteverket, Transportstyrelsen och Trafikverket i programmet Nitis (Nationell it-drift i samverkan). Försäkringskassan, Skatteverket och Trafikverket ska, enligt den it-driftsförordning som trädde i kraft 1 januari 2025, tillhandahålla säker och samordnad statlig it-drift till statliga myndigheter. Myndigheterna samarbetar inom Nitis för att etablera den samordnade statliga it-driften.

Nitis-myndigheterna äskar medel för åtgärder som är en del av de säkerhetshöjande åtgärder som behövs för att stärka den statliga it-driften och datasäkringen ur ett totalförsvarsperspektiv (se även totalförsvarspropositionen s. 59).

För att i händelse av krig eller annan allvarlig situation kunna säkra samhällsviktig verksamhet och digital information i statliga myndigheter behöver dataambassader etableras. Därtill behövs färdiga avtal och beredskapslösningar för alternativa driftlösningar om nuvarande drift slås ut. Därför behöver Försäkringskassan ett resurstillskott om 132 miljoner kronor för perioden 2026–2028 och 13 årsarbetare 2028.

Myndigheter har en skyldighet att förhindra att egendom som har betydelse för totalförsvaret förstörs, eller kommer i felaktiga händer, genom att planlägga för undanförelse eller förstörelse av sådan egendom. Vid en undanförelse måste det finnas en fysisk eller digital plats att föra egendomen till. Ett etablerande av en dataambassad eller liknande lösning i ett annat land än Sverige är en nödvändig förberedelse för att hantera risken för sabotage, attacker mot datacenter, invasion eller ockupation av landet. Myndigheterna behöver också ha en färdig beredskapsplanering med bland annat beredskapsavtal och förberedd infrastruktur för att kunna återstarta it-driften på alternativa platser.

Nitis-myndigheterna anser att Sverige snarast behöver etablera lämpliga lösningar för lagring av samhällsviktig information utanför landets gränser för att informationen ska vara skyddad även för de mesta allvarliga händelser. Myndigheternas data måste finnas säkert lagrad för att i ett allvarligt läge snabbt överförs till alternativa it-driftscenter och publika molntjänster utanför landets gränser. Informationsmängderna är så omfattande att data kontinuerligt måste överförs och säkras, för att på så sätt finnas tillgängligt vid behov. Återställning och återstart i alternativa driftslösningar behöver regelbundet kunna övas för att ha säkerställt att det fungerar. Investeringarna och kostnaderna inkluderar också att bistå andra statliga myndigheter med att etablera möjligheten att nyttja dataambassad och övriga beredskapsförberedelser. Försäkringskassan äskar medel för dataambassader och Trafikverket för alternativa driftslösningar (beredskapsavtal) såsom publika molntjänster.

1.1.2 Lokalbehov

Försäkringskassan har under flera år arbetat aktivt med lokalbeståndet, främst genom samlokaliseringar och yteffektiviseringar. De senaste åren har säkerhetskraven ökat, bland annat genom ny lagstiftning och ett försämrat säkerhetspolitiskt läge, vilket har lett till ökade lokalkostnader. Ombyggnation av befintliga lokaler för att skapa den robusthet som behövs är prioriterat (se avsnitt om civilt försvar och operativ förmåga). För detta behöver vi 27 miljoner kronor för perioden.

Myndigheten bedömer inte att det finns behov av ytterligare lokaler för kärnverksamheten under perioden. De kostnadsökningar vi kommer att ha utöver ovan nämnda ombyggnationerna kommer att kunna hanteras med befintliga medel.

1.1.3 Generationsväxlingar av it-system och utvecklingskapacitet

Försäkringskassans behov av medel kopplat till generationsväxlingen av it-system uppgår till 340 miljoner kronor för perioden. För att klara den omfattande övergången från föråldrade it-system till nya behov vi under de närmsta 10 åren ytterligare utöka kapaciteten av vår it-utveckling. Det kommer att leda till ökade kostnader utöver det som krävs för perioden 2026–2028.

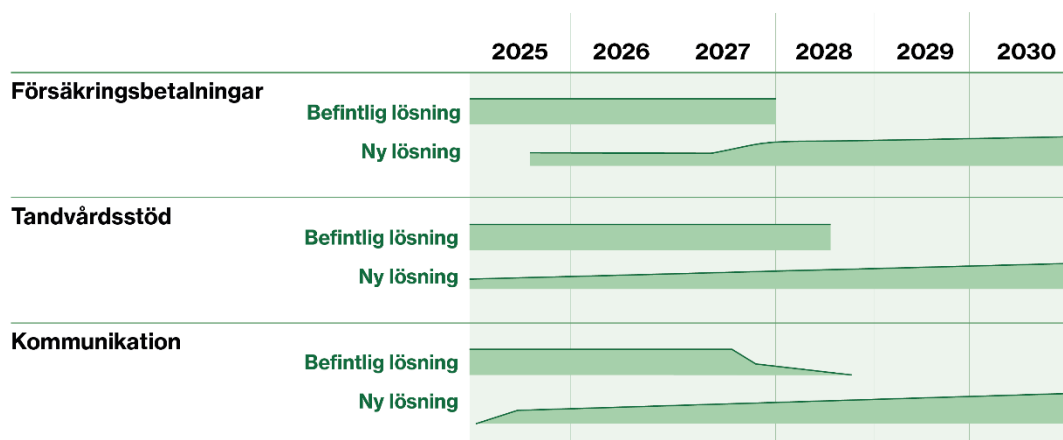
Livscykelhandläggning av tekniska plattformar och system

Försäkringskassan behöver ökade resurser till förutsättningsskapande insatser för en mer effektiv förvaltning. Generationsväxling av myndighetens tekniska plattformar och system kommer att pågå under lång tid med ökade kostnader under den perioden som följd. Även perioder därefter kommer att påverkas.

Försäkringskassan använder sedan lång tid och i mycket hög grad digitala lösningar i sin verksamhet. Myndigheten har flera verksamhetskritiska system och tekniska plattformar som är utdaterade eller nära slutet av sin tekniska livslängd. Leverantörer tillhandahåller inte support längre än till vissa tidpunkter och i det fall det är möjligt att förhandla fram fortsatt support, blir det till väsentligt högre kostnad än tidigare.

Generationsväxling till nya plattformar och system behövs för att möjliggöra effektivare hantering av data och information. Det kommer på sikt att leda till realiserade verksamhetseffekter. Det är också en förutsättning för att vi framöver ska kunna implementera och realisera nya och förändrade reformer i vår verksamhet och it-system på ett effektivt sätt. I samband med generationsväxlingen uppstår dubbla drift- och förvaltningskostnader, då nya system utvecklas parallellt med att befintliga system fortfarande är i drift.

Bild 1. Dubbla drift- och förvaltningskostnader vid generationsväxling
Exempel större generationsväxlingar

Kapacitet för digital verksamhetsutveckling

Försäkringskassan behöver en ökad långsiktig stabil finansiering för att ha tillräcklig kapacitet inom digital verksamhetsutveckling. Regeringens och riksdagens förväntningar på att myndigheten snabbt ska kunna ta hand om ny lagstiftning och nya uppdrag samt

kontinuerligt effektivisera verksamheten innebär att det måste finnas en beredskap för det.

Den ekonomiska situationen under 2023 och 2024 gör att vi går in i 2025 med en låg kapacitet och en hög utvecklingsskuld. Vi kommer att behöva växa så att vi är 100 årsarbetare fler 2028 än idag. Utvecklingsskulden innebär bland annat att vi inte kan uppfylla de förväntningar som ställs på oss för att ta hand om ny lagstiftning parallellt med andra uppdrag från regeringen. Samtidigt ska vi hantera grunduppdraget, effektivisering av verksamheten och förbättringar för att underlätta för de försäkrade och stärka vår förmåga att leverera alla våra uppdrag och genomföra generationsväxlingen av plattformar och system. För att åstadkomma detta behövs mer resurser.

Försäkringskassan behöver öka sin digitala kapacitet för att öka vår förmåga att verkställa demokratiskt fattade beslut. Idag behöver vi prioritera att hantera akuta förändringar som nya uppdrag och lagändringar när de uppstår, vilket försenar annan väsentlig digital verksamhetsutveckling. Det innebär ökade kostnader över tid när effekter för verksamheten realiserar senare. Även vår förmåga att delta i samarbeten och digitala informationsutbyten minskar, både nationellt och inom EU.

1.2 Volymförändringar

1.2.1 Ökat antal ansökningar om omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning

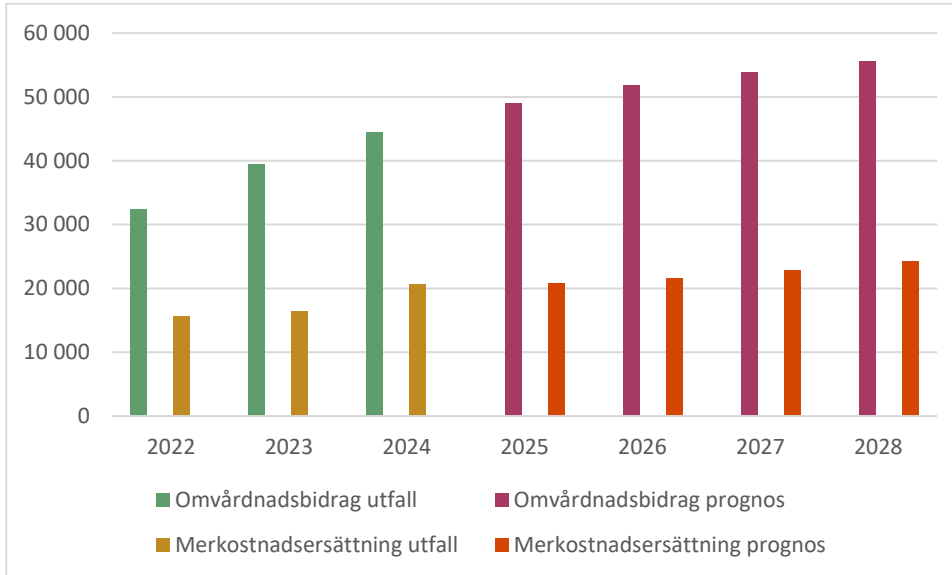
Försäkringskassan har sedan införandet av omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning inte haft tillräcklig finansiering för att hantera hela administrationen av förmånerna. Därtill är inflödet av ansökningar högre än tidigare beräknat och prognosen är att ökningen kommer att fortsätta. De tidsbestämda omprövningarna som vi idag inte har kapacitet att handlägga behöver också hanteras. Försäkringskassans behov av ytterligare resurser uppgår till 354 miljoner kronor och 132 årsarbetare för perioden 2026–2028.

Försäkringskassan tilldelades medel för perioden 2021–2023 och myndigheten omfördelade ytterligare 300 miljoner kronor under samma period för att hantera de ärendebalanser som uppstod i samband med införandet av förmånerna. Omfördelningen innebar att vi sänkte ambitionsnivån inom andra delar av Försäkringskassans verksamhet. Från den 1 januari 2024 upphörde de extra tilldelade medel för att hantera förmånerna.

Antalet ansökningar om omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning har ökat och Försäkringskassans prognos visar att ökningen kommer att fortsätta de kommande åren (se diagram 1). Utöver detta behöver vi handlägga de tidsbestämda omprövningarna som ska göras vartannat år för omvårdnadsbidrag och vart fjärde år för merkostnadsersättning.

Orsaken till volymökningarna är inte kopplat till någon ny förändring i lagstiftningen utan vi bedömer att det är olika omvärldsfaktorer som påverkar ökningarna.

Diagram 1 Ansökningar om omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning utfall och prognos, antal

Den ekonomiska situationen gör att vi inte längre kan omfördela ytterligare resurser till omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning utan betydande konsekvenser för övrig försäkringsverksamhet. Det innebär att vi inte kommer att klara de ökade volymerna inom befintlig ram.

Utan tillräcklig finansiering kommer ärendebalanserna, som redan ligger över en acceptabel nivå, att fortsätta öka vilket leder till längre handläggningstider. De lagstadgade omprövningarna kommer fortsatt att genomföras i en mycket begränsad omfattning. Detta innebär en risk för att utbetalningarna fortsätter med felaktiga belopp som senare kan bli återkrav.

1.2.2 Ökat antal långa sjukfall inom sjukpenning

Till följd av de regeländringar som gjordes 2021 och 2022 har antalet pågående sjukfall ökat och då framför allt de längre sjukfallen. Försäkringskassans prognoser visar att utvecklingen kommer att fortsätta under perioden. Det innebär att Försäkringskassan kommer att behöva handlägga fler ärenden och behöver ett resurstillskott om 159 miljoner kronor, motsvarande 40 årsarbetskrafter för perioden 2026–2028.

Under åren 2021 och 2022 infördes flera regeländringar som ökat möjligheten för de försäkrade att få sjukpenning under längre tid. Det gäller:

- övervägande skäl¹
- särskilda skäl²

¹ Försäkringskassan ska efter 180 dagar pröva om övervägande skäl talar för att den försäkrade kan återgå i arbete hos sin arbetsgivare senast dag 365 i rehabiliteringskedjan. Den försäkrades arbetsförmåga ska då bedömas i förhållande till arbete hos den befintliga arbetsgivaren.

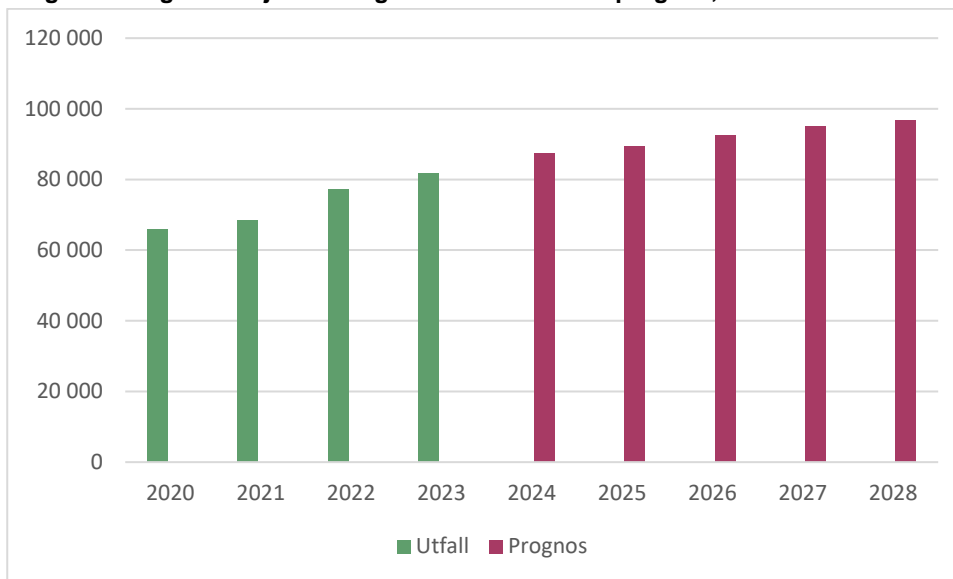
² Det finns två bestämmelser som rör särskilda skäl. Bestämmelserna innebär att Försäkringskassan efter 180 respektive 365 dagar ska pröva om det finns särskilda skäl som grundas på att den försäkrade kan förväntas återgå till arbete hos sin arbetsgivare senast dag 550 i rehabiliteringskedjan. Den försäkrades arbetsförmåga ska då bedömas i förhållande till arbete hos den befintliga arbetsgivaren.

- bedömning av arbetsförmågan hos äldre³
- bedömning av arbetsförmågan mot förvärvsarbete i en angiven yrkesgrupp⁴.

Sedan 2021 har det totala antalet pågående sjukfall ökat och det är framförallt inom de längre sjukfallen som volymökningen gjort avtryck. Under åren 2021 till 2024 har antalet sjukfall över ett år ökat med 33 procent, motsvarande 21 800 ärenden. Under samma period har antalet årsarbetskrafter i handläggningen av sjukpenning minskat med cirka 10 procent, som en konsekvens av den ekonomiska inbromsningen 2023.

Försäkringskassans prognoser visar att antalet långa sjukfall kommer att fortsätta öka under perioden 2026–2028, se diagram 2.

Diagram 2 Pågående sjukfall längre än 1 år utfall och prognos, antal¹

¹ Avser antalet sjukfall längre än 1 år i december respektive år. Eftersom det är en eftersläpning av statistiken med tre månader finns inget helårsutfall för 2024. Istället redovisas prognosen per november 2024 för utvecklingen.

De längre sjukfallen är mer tidskrävande att administrera än kortare sjukfall. Det handlar både om att de är mer utredningskrävande för att klarlägga rätten till ersättning och behov av rehabilitering samt om att det behövs samordningsinsatser.

Försäkringskassan har genomfört ett omfattande arbete för att effektivisera förvaltningen av sjukpenning, både verksamhetsmässigt som i våra it-system och att vi ser effekter av detta arbete, exempelvis att hanteringen av förstagångsanspråk är mer effektiv. Effekthemtagningen kompenserar dock inte för det behov vi har gällande hanteringen av de längre sjukfallen. Det finns inte heller lika stora möjligheter att automatisera handläggningen av längre sjukfall som för korta sjukfall.

Utan resurstillskott kommer Försäkringskassa inte att kunna hantera hela sjukpenningssuppletet inom ram. Det skulle få konsekvenser för kärnverksamheten och

³ Försäkrade med begränsad tid kvar i arbetslivet ska undantas från bedömningen i förhållande till normalt förekommande arbete. I stället ska de efter 180 dagar få sin arbetsförmåga prövad mot arbete hos den befintliga arbetsgivaren eller annat lämpligt arbete som är tillgängligt för honom eller henne. Den som har viss arbetsförmåga ska kunna fortsätta med sin anställning på deltid. Förslaget gäller anställda som uppnått den ålder då inkomstgrundad ålderspension tidigast kan lämnas. I dag är den åldern 62 år.

⁴ Bedömning av arbetsförmågan efter 180 dagar ska göras i förhållande till förvärvsarbete i en sådan angiven yrkesgrupp om innehåller arbeten som är normalt förekommande på arbetsmarknaden.

då framför allt för försäkrade med längre sjukfall. Vi behöver prioritera att utreda, besluta om och betala ut ersättning. Om inte ytterligare medel tillförs leder det till att färre personer får det stöd som de har rätt till och behöver för återgång i arbete.

1.2.3 Stärkt arbetslivsinriktad rehabilitering för stöd för återgång i arbete

Antalet som beviljas sjukpenning på grund av psykisk ohälsa är högt och ökar.⁵ Risken för långa sjukfall är högre för denna grupp jämfört med andra diagnoser. Det medför inte bara ett ökat behov av samordningsinsatser, utan även behov av en mer effektiv och hållbar process för återgång i arbete. Försäkringskassan ser att vi behöver stärka förmågan att arbeta med arbetslivsinriktad rehabilitering för stöd för återgång i arbete genom ett specialiserat och utökat stöd till handläggningen. Den stärka förmågan innebär en ambitionsökning, som kräver ett resurstillskott om 197 miljoner kronor för perioden, motsvarande 86 årsarbetare när stödet är fullt etablerat.

Försäkringskassan initierade 2019 ett rådslag med organisationer och aktörer i sjukförsäkringsprocessen. En av slutsatserna från dessa samtal var att i synnerhet mindre arbetsgivare har behov av mer stöd kopplat till arbetslivsinriktad rehabilitering. Risken för korta sjukfall är större hos stora arbetsgivare, men när sjukfall väl inträffar hos mindre företag blir de längre.⁶ En av flera möjliga förklaringar till varför det ser ut på detta sätt, är att mindre företag inte har samma resurser att jobba med arbetslivsinriktad rehabilitering som stora arbetsgivare.

Det är inte heller alltid tydligt vilka insatser som krävs i ett sjukfall, vilket är särskilt påtagligt vid sjukskrivning på grund av psykisk ohälsa. Det kan också vara oklart vilken aktör som borde ansvara för vad. För att bättre kunna arbeta och stödja både arbetsgivare och sjukskrivna i den arbetslivsinriktade rehabiliteringen ser Försäkringskassan att vi behöver införa ett nytt stöd i handläggningen med andra yrkeskompetenser än vad vi har idag. Det specialiserade stödet består av olika professioner med expertkunskap inom arbetslivsinriktad rehabilitering, exempelvis arbetsterapeuter, arbetspsykologer och fysioterapeuter, som ska ge

- förebyggande stöd till arbetsgivare i syfte att förhindra att sjukskrivningar uppstår,
- utökat stöd till handläggningen avseende vilka insatser som krävs utifrån individens situation och behov,
- rådgivning och praktiskt stöd till mindre arbetsgivare.

Eftersom det är en utökning av kompetenser som behövs för att förstärka förmågan, täcks det inte av de medel Försäkringskassan tilldelats i budgetpropositionen för 2025 avseende att stärka arbetet med att följa upp arbetsgivarens planer för återgång i arbete samt samordna rehabiliteringen för framförallt långtidssjukskrivna.

Det specialiserade stödet förväntas generera en snabbare och mer hållbar process för återgång i arbete, med kortare genomsnittstid till arbetslivsinriktad åtgärd, samt fler och mer kvalitativa planer för återgång i arbete. Ett ökat användande av arbetsplatsinriktad rehabiliteringsstöd och ett ökat antal individer i insats inom rehabiliteringssamverkan är andra förväntade effekter.

⁵ Psykisk ohälsa i dagens arbetsliv, Försäkringskassans lägesrapport 2024:1

⁶ Sjukfrånvaro, sektor och företagsstorlek Korta analys 2018:1

1.3 Regeländringar

1.3.1 Ökade kostnader för att hantera digital post

Den 1 januari 2024 trädde en ny lag ikraft som möjliggör för brevlådeoperatörer att få ersättning och som även reglerar ersättningen som myndigheter betalar för e-legitimeringar.⁷ Regelverket innebär en högre kostnad för Försäkringskassan att skicka digital post jämfört med nuvarande hantering som vi har. Eftersom det är oklart hur frågan om e-legitimering kommer att påverka Försäkringskassan går det inte att uppskatta kostnader för detta. Kostnaderna för den digitala posthanteringen kommer att öka med 16 miljoner kronor per år, totalt 48 miljoner kronor för åren 2026–2028.

Lagen (2023:704) om auktorisationssystem fråga om tjänster för elektronisk identifiering och för digital post medför att brevlådeföretag som distribuerar digital post till medborgare och företag ska få betalt per försändelse från de myndigheter som skickar digital post.

Försäkringskassan har en hög ambitionsnivå i digitaliseringsfrågor och har under lång tid arbetat för att digitalisera post. Vi skickar idag cirka 80 procent av våra försändelser med digital post, vilket motsvarar cirka 20 miljoner försändelser per år. De brev som inte skickas digital (via Mina meddelanden) är exempelvis brev som behöver delges, intyg som ska visas upp i pappersformat och blanketter som ska fyllas i. Även brev till personer med förvaltare eller god man och till juridiska personer skickas med fysisk post.

Konsekvensen av införandet av lagen är att kostnaderna för att skicka digital post kommer att bli högre då vi redan skickar merparten digitalt. Eftersom våra digitala utskick redan utgör en stor andel av totalen är den kvarvarande delen av utskicken som går med fysisk post sådant som är svårare och mer kostsamt att utveckla och förvalta. Det gör att besparingseffekten också blir lägre, eftersom att det kommer att krävas större utvecklingsinsatser för att kunna omvandla den kvarvarande delen till digital post. Vi ser inte att vi kommer att kunna bekosta detta inom befintliga ramar genom effektiviseringar. Om inte myndigheten tillförs mer medel för de höjda utgifterna kommer kostnaden behöva hanteras på bekostnad av annan kärnverksamhet.

1.4 Bidrag för sjukskrivningsprocessen

*Ökat antal försäkringsmedicinska utredningar till följd av fler långa sjukfall
Från och med 2024 höjdes ersättningsnivån till regionerna för att genomföra försäkringsmedicinska utredningar med cirka 15 procent.⁸ Samtidigt har vi blivit bättre på att identifiera när det kan vara relevant med en försäkringsmedicinsk utredning, vilket har ökat behovet av utredningar. Sammantaget innebär detta att nuvarande nivå på anslagsposten för försäkringsmedicinska utredningar inte täcker behovet av utredningar utan det skulle behöva höjas från med 38 miljoner kronor per år.⁹*

Försäkringsmedicinska utredningar är ett viktigt verktyg för att klargöra och utreda förutsättningar och behov hos personer som är sjukskriva och då ofta under en längre tid. Dessa ärenden är ofta omfattande och tidkrävande att löpande utreda och bedöma. I

⁷ Lagen (2023:704) om auktorisationssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering och för digital post

⁸ Förordningen (2023:251) om ändring i förordningen (2018:1633) om försäkringsmedicinska utredningar

⁹ Anslagspost 10 1:6 ap 9 Försäkringsmedicinska utredningar

och med den omorganisation och förändrade arbetssätt som Försäkringskassan under flera år har arbetet med i förvaltningen av sjukpenning, har vi blivit bättre på att identifiera fall där en sådan utredning är aktuell. Vi ser också en förändring i utfallet av utredningarna där det tidigare oftare ledde till att den försäkrade inte längre bedömdes uppfylla rätten till sjukpenning, till att utfallen nu är av mer heterogen karaktär. Det kan vara att den försäkrade bedöms uppfylla villkoren för sjukersättning, att hen har fortsatt rätt till sjukpenning eller att behov av anpassningar för att kunna arbeta klarläggs.

Vår förbättrade förmåga att identifierar fall där en utredning kan bidra till att klargöra förutsättningarna och att ersättningsbeloppen för försäkringsmedicinska utredningar höjdes med cirka 15 procent från och med den 1 januari 2024, gör att vi ser ett behov av att anslagsposten för utredningarna höjs. Innan prishöjningen motsvarande anslagsposten cirka 7 290 möjliga försäkringsmedicinska utredningar, medan motsvarande utrymme efter prishöjningen är 6 660 utredningar. Om anslaget inte höjs innebär det att vi i flera sjukfall förlorar en värdefull metod för att klargöra den enskildes förutsättningar. Det kommer att leda till att det blir mer omfattande och tidkrävande för oss att utreda och klargöra behoven på annat sätt.

2 Avisering om förändringar i verksamheten

I detta avsnitt redovisar vi förslag som Försäkringskassan ser kan komma att påverka våra resursbehov. Det avser förslag på förändringar som ännu inte har beslutats och där utredning i frågan fortfarande kan pågå. Det gör att vi i dagsläget inte kan analysera och beräkna vad konsekvenserna av och kostnaderna för dessa förslag kan bli för Försäkringskassan. Förutsättningarna för att hantera den mängd av förslag på förändringar och inom önskade tidsperspektiv finns inte fullt ut i dag.

2.1 Förutsättningsskapande infrastruktur

2.1.1 Förslag från AI-kommissionen

AI-kommissionen har i november slutredovisat sitt uppdrag att identifiera behov och lämna förslag på åtgärder som kan bidra till att stärka utveckling och användning av artificiell intelligens (AI) i Sverige på ett hållbart och säkert sätt.^{10, 11} Kommittén föreslår bland annat att det inrättas en gemensam kärninfrastruktur för utveckling och leverans av AI-drivna tjänster inom offentlig sektor. Offentliga aktörer – statliga myndigheter, regioner och kommuner – ska bland annat kunna utforska, utveckla och driftsätta nya AI-tjänster och funktioner. Försäkringskassan och Skatteverket föreslås bli leverantörsmyndigheter.

2.1.2 En gemensam digital ingång – Single digital gateway (SDG)

EU-förordningen om inrättande av en gemensam digital ingång, vanligen benämnd SDG-förordningen, ställer krav på alla myndigheter inom EU att tillhandahålla information och e-tjänster till medborgare och företag från hela EU och EES senast 12 december 2023.¹² Försäkringskassan uppfyller ännu inte hela förordningen.

När SDG-förordningen tillämpas i sin helhet ska en användare i en medlemsstat kunna utföra ärenden digitalt i en annan medlemsstat lika enkelt som en användare i den andra medlemsstaten. Användare ska kunna logga in med europeisk e-legitimation i sådana e-tjänster som omfattas av SDG-förordningen. Förordningen omfattar flera olika delar och Försäkringskassan har över 70 e-tjänster som är berörda.

På grund av den omfattande it-utveckling som skulle krävas för att leva upp till SDG-förordningen och att vi inte har haft tillräckligt med resurser, inväntar Försäkringskassan den lösning som Myndigheten för digital förvaltning (Digg) utvecklar för identitetsmatchning (intygsvalidering). Utvecklingen av lösning för identitetsmatchning utgör en del i Diggs arbete med en förvaltningsgemensam digital infrastruktur (Ena). Tiden för när en sådan lösning finns tillgänglig har flyttats fram och det är i dagsläget oklart när Försäkringskassan kommer att kunna ansluta till tjänsten.

¹⁰ AI-kommissionens Färdplan för Sverige.

¹¹ Förstärkt AI-förmåga i Sverige, dir. 2023:164.

¹² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1724 av den 2 oktober 2018 om inrättande av en gemensam digital ingång för tillhandahållande av information, förfaranden samt hjälp- och problemlösningstjänster och om ändring av förordning direktiv 1024/2012.

2.1.3 Förordningen om elektronisk identifiering och betrodna tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden (eIDAS)

Den reviderade eIDAS-förordningen¹³ innebär att en rad nya krav behöver mötas av medlemsstaterna och de aktörer som omfattas av förordningens tillämpningsområde. En betydande förändring är skyldigheten för medlemsstaterna att säkerställa att alla fysiska och juridiska personer i EU kan tillhandahållas en europeisk digital identitetsplånbok.

2.2 Minskade bidragsbrott och motverkande av felaktiga utbetalningar

I Försäkringskassans uppgifter ingår det bland annat att säkerställa att felaktiga utbetalningar inte görs och att motverka bidragsbrott. Vi arbetar för att få bort det missbruk och överutnyttjande av allmänna medel som inte bara gör att socialförsäkringssystemet riskerar att tappa i legitimitet, utan även orsakar betydande ekonomiska förluster för det allmänna.

Försäkringskassan har tillsammans med andra myndigheter varit drivande i att förändra lagstiftningen i syfte att skapa bättre förutsättningar för att kunna minska brotten och de felaktiga utbetalningarna från välfärdssystemen.

Det har tillsatts flera utredningar och getts regeringsuppdrag för att motverka felaktiga utbetalningar.¹⁴ För att eventuella författningsförändringar ska få avsedd effekt krävs såväl teknisk utveckling som ökad handläggnings- och utredningskapacitet. Det kommer att innebära ett ökat behov av resurser för myndigheten.

Utbetalningsmyndigheten verksamhet kommer att påverka oss framöver men det råder fortfarande stora osäkerheter i vilken omfattning de kommer att kunna leverera under perioden.

2.2.1 Brottsbekämpande befogenheter för Försäkringskassan

Utredningen *En effektivare ordning för att bekämpa bidragsbrott* (S 2024:C) ska föreslå hur en särskild avgränsad verksamhet för utredning av bidragsbrott vid Försäkringskassan ska utformas och vilka brottsbekämpande befogenheter myndigheten ska ha. Utredningen ska lämna sitt slutbetänkande i mars 2026.

2.2.2 Sanktionsavgifter m.m.

Utredningen *En effektivare ordning för att bekämpa bidragsbrott* (S 2024:C) analyserar för närvarande hur ett administrativt sanktionssystem samt utformningen av en administrativ avstängning i socialförsäkringen kan se ut. Utredningen ska redovisa förslagen sedan den 3 mars 2025.

Syftet med att införa ett system för sanktionsavgifter är att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. En förutsättning för detta är att sanktionsavgiften

¹³ Förordning om elektronisk identifiering och betrodna tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden (EU) 2024/1183.

¹⁴ Bland annat Ett stärkt och samlat skydd av välfärdssystemen (SOU 2023:52) och utredningen *En effektivare ordning för att bekämpa bidragsbrott* (S 2024:C).

kan handläggas snabbt, effektivt och att beslutade sanktionsavgifter också blir betalda. Om Försäkringskassan inte tilldelas full kostnadstäckning uteblir effekterna av förslaget.

2.2.3 Ökat informationsutbyte

Utredningen om *Förbättrade möjligheter till informationsutbyte mellan myndigheter* har lämnat in delbetänkandet *Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – Behov och föreslagna förändringar* (SOU 2024:63) till regeringen. Utredningens slutbetänkande ska lämnas in i april 2025. Vidare har 2021 års bidragsbrottsutredning lämnat in betänkandet *Ett stärkt och samlat skydd av välfärdssystemen* (SOU 2023:52) till regeringen.

Försäkringskassan behöver etablera tekniska plattformar och ramverk för informationsutbyte och avancerade dataanalyser, för att kunna ta till vara de ökade möjligheterna till informationsutbyte.¹⁵ Det kommer att behövas resurser för att omhänderta utfallet från informationsutbytet.

2.3 Förändringar inom förmåner

2.3.1 Ett statligt huvudmannaskap för personlig assistans

I betänkandet *Ett statligt huvudmannaskap för personlig assistans* (SOU 2023:9) föreslår den särskilde utredaren att staten ska ta över allt ansvar för personlig assistans. Lagförslaget föreslås träda i kraft den 1 januari 2026. Förslaget innebär att i stort sett alla pågående kommunala beslut om personlig assistans ska föras över till staten under perioden 1 januari – 31 december 2026. Utredningen har uppskattat att det är cirka 5 000 kommunala beslut om assistans som ska föras över till Försäkringskassan. Det föreslås även att Försäkringskassan tar över ansvaret för tillfälligt utökade behov av assistansersättning.

Övergången till ett statligt huvudmannaskap förutsätter att myndigheten får nödvändig finansiering avseende bl.a. omfattande it-utveckling, rekrytering och utbildning av berörd personal.

Försäkringskassan har i sitt remissvar avstyrkt förslaget på ikraftträdandedatum.¹⁶ När nödvändiga lagändringar och förordningar beslutats samt att finansiering är på plats behöver vi minst 24 månader för förberedelsearbetet. Antagandena som ligger till grund för beräkningarna i remissvaret utgår från att antalet assistansberättigade personer ökar med 5 000 personer. Det medför ökade ärendevolymer inom samtliga ärendeslag. Utöver det tillkommer hanteringen av tillfälliga utökningar.

Försäkringskassan har i regleringsbrevet för 2025 fått i uppdrag att beskriva vilka förutsättningar som krävs för att ett statligt huvudmannaskap ska genomföras på ett rättssäkert och kostnadseffektivt sätt samtidigt som konsekvenserna för enskilda, anordnare och kommuner inte blir större än nödvändigt. Uppdraget ska redovisas senast den 8 maj 2025.

Om Försäkringskassan inte får rätt förutsättningar för det omfattande förberedelsearbete som krävs kommer överföringen av kommunala beslut inte kunna göras i den takt som

¹⁵ Exempelvis förslagen från *Ökat informationsutbyte mellan myndigheter* (SOU 2024:63), kommande förslag från utredningen om *Förbättrade möjligheter till informationsutbyte mellan myndigheter* (dir. 2023:146) samt *Ett stärkt och samlat skydd av välfärdssystemen* (SOU 2023:52)

¹⁶ FK 2023/005986

behövs för att regelverket ska kunna tillämpas fullt ut vid tidpunkten för ikraftträdandet. Detta kommer att leda till väsentligt längre handläggningstider och få betydande negativa konsekvenser för personer som är i behov av assistansersättning.

2.3.2 Tiotandvård – förändring av högkostnadsskyddet för tandvård för äldre

Utredningen om ett förstärkt högkostnadsskydd för tandvård (S 2022:12) har tidigare lämnat betänkandet *Ökad kontroll över tandvårdssektorn* (SOU 2023:82) och under hösten 2024 sitt slutbetänkande *Tiotandvård - ett förstärkt högkostnadsskydd för tandvård* (SOU 2024:70). I slutbetänkandet föreslås ett förstärkt högkostnadsskydd för äldre och ändrade åldersgränser i tandvården, vilket regeringen även lade fram förslag om i budgetpropositionen för 2025¹⁷. Regeringen har den 30 januari 2025 gett Försäkringskassan i uppdrag att förbereda för ett införande av tiotandvården till den 1 januari 2026. För Försäkringskassan innebär förslagen ökade kostnader för it-utveckling och it-drift samt personalkostnader. För mer detaljerad information om förslagets påverkan på myndigheten och beräkning av kostnader hänvisar vi till Försäkringskassans remissvar på SOU 2024:70.¹⁸

2.3.3 Månadsuppgifter för bostadsbidrag och underhållsstöd

Den så kallade BUMS-utredningen har i betänkandet *Träffsäkert* (SOU 2021:101) bland annat lämnat förslag om att beräkning av förmåner ska göras utifrån månadsuppgifter av inkomst. Förslaget aviserades också i budgetpropositionen för 2024 (prop. 2023/24:1, utgiftsområde 12). Försäkringskassan har lämnat synpunkter i vårt remissvar och vår bedömning är att förslaget kommer att kräva både it-utveckling och utökade resurser i handläggningen.¹⁹

2.3.4 Administration av fritidskortet

Regeringen har remitterat promemorian *Ett fritidskort för barn och unga – en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra* (Ds 2024:16), med förslaget ikraftträdande hösten 2025. Försäkringskassan har fått ett regeringsuppdrag att förbereda och införa ett fritidskort för barn och unga (S2023/01303) samt upprätta och förbereda förvaltningen av ett utförrregister för fritidskortet (S2024/00033). Uppdragen med tillhörande finansiering är en tydlig signal till myndigheten att påbörja införandet.

Vi arbetar med att utveckla it-system för att kunna hantera den nya verksamheten och ge förutsättningar för en ändamålsenlig hantering. Försäkringskassan planerar också för en etablerad verksamhet med cirka 65 årsarbetare för den löpande administrationen av registret, kontakt med utförare, partners och annat informationsutbyte med E-hälsomyndigheten och Folkhälsomyndigheten. Idag finns särskild finansiering via beslutade regeringsuppdrag och medel som utbetalas eller rekvireras från Kammarkollegiet. Försäkringskassan vill framhålla vikten om att myndigheten tillförs full kostnadstäckning på förvaltningsanslaget på sikt för administrationen av fritidskortet. Utan tillräcklig finansiering kommer Försäkringskassan att ha sämre möjligheter att bidra till realisering av de förväntade effekterna av förslaget.

¹⁷ Prop. 2024/25:1

¹⁸ FK 2024/024158

¹⁹ FK 2022/006574

2.3.5 Statligt personskadeskydd

Regeringen har föreslagit en ny prövningsordning för det statliga personskadeskyddet,²⁰ något som Försäkringskassan också har gjort en framställan om.²¹ Förslaget innebär att Försäkringskassan inte längre kommer att vara skyldig att göra en skadeprövning i samtliga ärenden som anmält inom ramen för det statliga personskadeskyddet. Antalet skadeprövningar kommer därmed att minska och med anledning av detta ska även Försäkringskassans förvaltningsanslag minska. I budgetpropositionen för 2025 minskas förvaltningsanslaget med 4 miljoner kronor 2025 och permanent med 5,9 miljoner kronor från och med 2026.

Försäkringskassan har inga invändningar mot minskningen med anledning av den ändrade prövningsordningen. Vi ser däremot att regeringen framöver behöver beakta vilken påverkan som satsningar inom det civila och militära försvaret samt inom brottsbekämpningen kommer att ha på antalet ansökningar om statligt personskadeskydd. Med fler anställda i Försvarsmakten och Sveriges inträde i Nato kan det leda till att antalet som skadas exempelvis vid övningar ökar. Det gör att Försäkringskassan på sikt kan komma att ha lika många eller fler ansökningar än nu och då även behöver mer medel för detta.

2.3.6 En ändamålsenlig arbetsskadeförsäkring

I betänkandet *En ändamålsenlig arbetsskadeförsäkring – för bättre ekonomisk trygghet, kunskap och rättssäkerhet* (SOU 2023:53) föreslås att Arbetsskadeförsäkringen ska revideras. Förslag finns som bland annat innebär att de så kallade grundkraven för livränta förändras så att det blir lättare att uppfylla kravet på varaktig inkomstförlust, att det blir tydligare hur arbetsskadeprövningen ska göras och att det generella arbetsskadebegreppet ska gälla utan undantag. Fler kommer därmed att ha rätt till livränta.

2.3.7 Ett modernare socialförsäkringsskydd för gravida

Försäkringsskyddet för personer som har nedsatt arbetsförmåga på grund av graviditet har setts över i betänkandet *Ett modernare socialförsäkringsskydd för gravida* (SOU 2023:23). Ett ändrat regelverk föreslås för graviditetspenning och fler gravida bedöms kunna få sjukpenning.

2.3.8 Styrkraft för lyckad integration

Den statliga utredningen *En målstyrd integrationspolitik* föreslår i sitt slutbetänkande en ändring av förordningen (2017:819) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser.²² Utredningen lämnar två alternativa förslag till regeringen som båda innebär ökade kostnader för Försäkringskassan. Vi har i vårt remissvar lämnat kostnadsberäkningar för båda förslagen. Det första förslaget handlar om indexerade ersättningar och individualiserat etableringstillägg. Det andra förslaget innebär indexerad etableringsersättning samt avskaffande av etableringstillägg och bostadsersättning. Utredningen föreslår ikraftträdande den 1 juli 2025.

²⁰ Prop. 2024/25:53 Ny ordning för prövning av ärenden som rör statligt personskadeskydd.

²¹ Framställning om ändring i socialförsäkringsbalken, lagen (1977:266) om statlig ersättning vid ideell skada m.m. och förordningen (1977:284) om arbetsskadeförsäkringen och statligt personskadeskydd, dnr FK 2022/005842.

²² Styrkraft för lyckad integration (SOU 2024:41)

2.3.9 Karenstak och högriskskydd

I promemorian *Karenstak och högriskskydd – en översyn av karensavdraget och förslag på utökade undantag* (Ds 2023:33), föreslås ändrade regler för karensavdrag, bland annat en mer generös begränsningsregel i form av karenstak som ersätter nuvarande reglering av det allmänna högriskskyddet. En ändrad administration föreslås också, vilket innebär att Försäkringskassan ta över ansvaret att betala ut sjukpenning för personer med högriskskydd.

2.3.10 Ändrad beräkning av sjukpenninggrundande inkomst

I betänkandet *Ett trygghetssystem för alla – nytt regelverk för sjukpenninggrundande inkomst* (SOU 2023:30) föreslås att beräkningen av sjukpenninggrundande inkomst förändras och istället baseras på historiska inkomster. Försäkringskassan har i remissvaret uppgett att det är svårt att förutse hur det föreslagna systemet kommer att fungera i praktiken men bedömer att det finns en risk för att handläggningen sammantaget kan bli mer resurskrävande.²³ Därtill innebär förslaget ökande kostnader för utveckling av it-system.

2.4 Förändrad tillämpning av 113 kap. i socialförsäkringsbalken

Med anledning av två vägledande domar i Högsta förvaltningsdomstolen har Försäkringskassan lämnat in *Framställning om ändringar i 113 kap. socialförsäkringsbalken* till regeringen.^{24, 25} Försäkringskassan föreslår att det införs en ny fakultativ bestämmelse i 113 kap. socialförsäkringsbalken (SFB) som innebär att myndigheten får möjlighet att ändra beslut som är felaktiga på grund av att förhållanden, som påverkar rätten till eller storleken av en förmån, har ändrats efter att beslutet fattades. Ändring bör endast få göras till nackdel för den enskilde.

Försäkringskassan föreslår även att bestämmelsen i 113 kap. 5 § SFB ändras så att förbudet mot ändring till nackdel för den försäkrade inträder när förmånen har betalats ut, i stället för när förmånen har förfallit till betalning.

Enligt nu gällande regler saknas det i flera förmåner, till exempel sjukpenning och föräldrapenning, möjlighet att ändra beslut som blivit fel på grund av att förhållanden ändrats efter beslutet. Det finns ingen sådan ändringsmöjlighet i 113 kap. SFB och inte heller några förmånsspecifika omprövningsbestämmelser inom dessa förmåner som möjliggör ändring i de situationerna. För dagersättningar är Försäkringskassans ändringsmöjligheter även kraftigt begränsade av förbudet mot ändring för förmån som förfallit till betalning i 113 kap. 5 § SFB.

De begränsade ändringsmöjligheterna innebär att Försäkringskassan i många fall måste betala ut ersättning trots att det står klart att beslutet är fel. De felaktiga utbetalningarna får sedan hanteras genom återkrav, vilket är en resurskrävande och ineffektiv hantering som även innebär olägenheter för enskilda.

Om de föreslagna ändringarna inte genomförs kommer antalet felaktiga utbetalningar att öka markant och till följd av det även försäkringsutgifterna och förvaltningskostnaderna. För en mer detaljerad genomgång av sakfrågan hänvisar vi till framställan.

²³ Dnr FK 2023/028150.

²⁴ HFD 2023 ref. 56 och HFD 2023 not. 53.

²⁵ Dnr FK 2024/022601.

2.5 Civilplikt

Försäkringskassan har tidigare till regeringen lyft problemet med finansieringen av administrationskostnaderna inom ramen för uppdraget att börja handlägga och utbetala ersättning för civilplikt.²⁶

Idag handlägger och betalar vi ut dagpenning och familjebidrag (förmåner) för dem som tjänstgör inom det militära försvaret. Där tar vi ut avgift från försvarsmakten. I och med aktiveringen av civilplikten, kommer vi även att handlägga och betala ut förmåner för dem som tjänstgör inom det civila försvaret. I budgetpropositionen 2024 föreslås Försäkringskassan få ökat förvaltningsanslag för detta. Av vår instruktion framgår det att vi ska ta ut avgifter för administration av denna typ av förmåner och det gäller för hela totalförsvaret, inte bara för det militära försvaret.

²⁶ Utgiftsprognos juli 2024 dnr FK 2024/001034 och Utgiftsprognos oktober 2024 dnr FK 2024/001034.

3 Finansieringsöversikt

De prognoser som presenteras här tar hänsyn till beslutade regeländringar i de propositioner som har lagts fram. Regeländringar som har aviserats men där det inte finns några lagförslag är inte medräknade.

3.1 Anslag

I följande avsnitt är prognoserna uppdelade utifrån respektive utgiftsområde om inte annat anges. För mer utförliga kommentarer till prognoserna hänvisas till utgiftsprognosen för budgetåren 2025–2028.²⁷

3.1.1 Häsovård, sjukvård och social omsorg

En del av ökningen väntas inom assistansersättningen. Den beräknas öka då antalet mottagare och medeltimmar ökar svagt under perioden samtidigt som ersättningen per timme höjs årligen. Utgifterna inom statligt tandvårdsstöd förväntas öka eftersom regeringen föreslår ett förstärkt högkostnadsskydd för personer över 66 från 2026. Tabell 3 prognos inom utgiftsområde 9 (tusentals kronor)

		Utfall 2024	Prognos 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028
1:4 ap.1	Statligt tandvårdsstöd	7 615 045	8 106 633	12 509 031	13 054 883	13 771 521
1:6 ap.27	Statlig ålderspensionsavgift för smittbärapenning	40 079	650	-50 055	381	43 612
1:6 ap.37	Smittbärapenning	3 593	4 632	4 869	5 006	5 028
1:7 ap.1	Sjukvård i internationella förhållanden	728 248	552 408	655 021	630 129	663 235
4:3 ap.1	Bilstöd till personer med funktionsnedsättning	149 485	153 080	156 623	159 463	161 599
4:4 ap.1	Kostnader för statlig assistansersättning	25 344 355	26 844 615	27 791 579	28 677 055	29 577 542
	Summa	33 880 805	35 662 018	41 067 068	42 526 917	44 222 537

²⁷ Försäkringskassans utgiftsprognos FK 2025/000345

3.1.2 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Utgifterna för utgiftsområde 10 beräknas öka under hela perioden. Högre prisbasbelopp och löner driver utgifterna.

Tabell 4 prognos inom utgiftsområde 10 (tusentals kronor)

		Utfall 2024	Prognos 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028
1:1 ap.5	Boendetillägg	294 003	333 490	365 876	361 148	361 148
1:1 ap.8	Sjukpenning respektive rehabiliteringspenning i särskilda fall	232 700	340 754	339 409	334 163	326 215
1:1 ap.15	Närståendepenning	210 387	235 898	240 940	246 733	253 095
1:1 ap.16	Statlig ålderspensionsavgift för närståendepenning	17 000	23 000	21 932	22 801	23 924
1:1 ap.17	Statlig ålderspensionsavgift för rehabiliteringspenning	80 000	3 000	-54 975	-76 709	-777
1:1 ap.18	Statlig ålderspensionsavgift för sjukpenning	4 376 000	4 702 000	4 939 484	5 054 859	4 815 264
1:1 ap.19	Rehabiliteringspenning	23 823	14 016	14 295	14 712	15 169
1:1 ap.20	Arbetshjälpmedel m.m.	99 207	104 000	108 000	112 000	116 000
1:1 ap.21	Sjukpenning	45 930 428	46 944 831	47 884 107	49 295 470	50 757 145
1:2 ap.5	Aktivitets- och sjukersättningar	39 885 172	40 100 902	40 032 241	40 777 266	40 667 980
1:2 ap.6	Bostadstillägg till personer med aktivitets- och sjukersättningar	6 324 862	6 732 855	6 832 520	7 002 968	6 936 946
1:2 ap.8	Statlig ålderspensionsavgift för aktivitets- och sjukersättningar	5 401 000	5 533 000	5 632 001	5 851 728	5 470 674
1:3 ap.1	Handikappersättningar	951 144	891 000	799 000	723 000	654 000
1:3 ap.2	Merkostnadsersättning	494 808	572 000	604 000	639 000	670 000
1:4 ap.4	Statlig ålderspensionsavgift för arbetsskadelivränta	171 000	176 000	190 602	200 012	200 086
1:4 ap.5	Arbetsskadelivränta	2 269 434	2 241 108	2 248 855	2 283 093	2 225 630
1:5 ap.3	Ersättning inom det statliga personskadeskyddet	34 960	35 278	35 167	35 067	34 629
1:5 ap.4	Statlig ålderspensionsavgift för ersättning inom det statliga personskadeskyddet	1 830	1 573	1 770	1 889	1 881
1:6 ap.3	Finansiell samordning genom samordningsförbund	338 181	339 000	339 000	339 000	339 000
1:6 ap.4	Medicinsk service	55 000				
1:6 ap.5	Rehabiliteringsinsatser i samarbete mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen	693 037	700 000	700 000	700 000	700 000
1:6 ap.8	Arbetsplatsinriktat rehabiliteringsstöd	90 054	114 000	150 000	150 000	150 000
1:6 ap.9	Försäkringsmedicinska utredningar	243 776	244 000	244 000	244 000	244 000
1:6 ap.10	Bidrag till hälso- och sjukvården	10 900	16 000			
1:7 ap.1	Ersättning för höga sjuklönekostnader	2 108 021	1 093 516	1	1	1
2:1 ap.1	Förvaltningsanslag	9 632 757	10 750 646	11 349 000	11 175 558	11 412 679
	Summa	119 969 484	122 241 867	123 017 225	125 487 759	126 374 689

3.1.3 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

För anslagen inom utgiftsområde 12 beräknas de sammanlagda utgifterna att öka under hela prognosperioden. Ökningen sker främst inom föräldraförsäkringen, vilka också ökar på grund av högre prisbasbelopp och löner.

Tabell 5 prognos inom utgiftsområde 12 (tusentals kronor)

		Utfall 2024	Prognos 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028
1:1 ap.1	Allmänt barnbidrag	28 694 025	28 282 123	27 864 585	27 358 354	27 046 550
1:1 ap.2	Flerbarnstillägg	3 523 365	3 477 522	3 453 275	3 426 793	3 470 497
1:1 ap.3	Förlängt barnbidrag	278 889	283 542	288 047	292 343	289 197
1:1 ap.4	Tilläggsbelopp vid familjeförmån	26 322	26 765	27 568	28 395	28 395
1:2 ap.4	Statlig ålderspensionsavgift för föräldrapenning	3 194 927	3 552 209	3 337 187	3 512 899	3 792 270
1:2 ap.8	Statlig ålderspensionsavgift för tillfällig föräldrapenning	1 100 089	1 033 551	948 518	908 003	957 547
1:2 ap.9	Föräldrapenning	33 546 017	35 003 030	37 229 376	38 483 603	39 807 032
1:2 ap.10	Statlig ålderspensionsavgift för graviditetspenning	161 163	92 593	35 321	33 873	45 919
1:2 ap.11	Tillfällig föräldrapenning	9 267 219	9 543 941	9 789 083	9 908 209	10 080 677
1:2 ap.12	Graviditetspenning	500 704	504 797	511 684	518 827	536 813
1:3 ap.1	Underhållsstöd	2 687 002	2 735 573	2 785 111	2 869 205	2 879 859
1:4 ap.1	Adoptionsbidrag	4 800	4 122	3 600	3 600	3 600
1:6 ap.1	Statlig ålderspensionsavgift för omvårdnadsbidrag	466 841	544 171	704 814	761 384	756 690
1:6 ap.2	Omvårdnadsbidrag	5 213 010	6 301 000	7 035 000	7 318 000	7 554 000
1:6 ap.3	Statlig ålderspensionsavgift för vårdbidrag för funktionshindrade barn	-2 460	100	75	50	50
1:6 ap.4	Vårdbidrag för funktionshindrade barn			-43 652	-168 885	-14 374
1:8 ap.2	Bostadsbidrag	4 134 200	3 562 747	3 267 158	3 026 184	3 050 575
	Summa	92 796 113	94 947 786	97 236 750	98 280 837	100 285 297

3.2 Avgiftsbelagd verksamhet

Försäkringskassan tar ut avgifter huvudsakligen från andra myndigheter men även till liten del från organisationer och privatpersoner. Försäkringskassan disponerar avgifterna.

Från och med 2027 bedömer Försäkringskassan att det kommer behövas ett bemyndigande att ta ut avgifter i rollen som teknisk leverantör på uppdrag av Utbetalningsmyndigheten. I förordningen (2023:462) om transaktionskonto vid Utbetalningsmyndigheten framgår bland annat att senast den 1 januari 2027 ska alla utbetalningar som omfattas av förordningen administreras via systemet med transaktionskonto. Försäkringskassan är en av de myndigheter som i sin roll som teknisk leverantör kommer att effektuera utbetalningar inom transaktionskontot på Utbetalningsmyndighetens uppdrag. Uppdraget som teknisk leverantör kommer enligt Försäkringskassans uppfattning att vara avgiftsfinansierat hos Försäkringskassan från och med 2027 och det ekonomiska målet antas vara full kostnadstäckning.

I avgiften ingår dels ersättning för kostnader till utbetalande bank, dels kostnader för drift, underhåll och handläggning av betalningar. De angivna beloppen för kostnader och intäkter som teknisk leverantör är oförändrade jämfört med föregående års budgetunderlag. Beloppen baserar sig på grova estimat eftersom omfattning, ansvar och gränsdragning för avgiftsområdet fortfarande inte är utrett. Därutöver är det inte fastställt vilka beslutande myndigheter Försäkringskassan kommer att vara teknisk leverantör åt.

Tabell 6 Avgiftsbelagd verksamhet (tusentals kronor)

	2024 Utfall	2025 Prognos	2026 Beräkning	2027 Beräkning	2028 Beräkning
Administration statlig fordran					
Ingående ackumulerat över-/underskott					
Intäkter	9 054	8 500	8 500	8 500	8 500
Kostnader	9 054	8 500	8 500	8 500	8 500
Årets resultat					
Utgående ackumulerat över-/underskott					
Ersättning från försvaret					
Ingående ackumulerat över-/underskott					
Intäkter	19 350	21 900	23 400	24 000	24 500
Kostnader	19 350	21 900	23 400	24 000	24 500
Årets resultat					
Utgående ackumulerat över-/underskott					
Ersättning från affärsdrivande verk					
Ingående ackumulerat över-/underskott					
Intäkter	278	300	250	250	250
Kostnader	278	300	250	250	250
Årets resultat					
Utgående ackumulerat över-/underskott					
Intäkter från Pensionsmyndigheten					
Ingående ackumulerat över-/underskott	12 490	30 489	-16 711	-11 511	89
Intäkter	267 846	207 800	239 400	228 400	216 800
Kostnader	249 847	255 000	234 200	216 800	216 800
Årets resultat	17 999	-47 200	5 200	11 600	
Utgående ackumulerat över-/underskott	30 489	-16 711	-11 511	89	89
Electronic Exchange of Social Security Information (EESSI)					
Ingående ackumulerat över-/underskott	-779	-54			
Intäkter	4 285	3 354	3 400	3 500	3 500
Kostnader	3 560	3 300	3 400	3 500	3 500
Årets resultat	725	54			
Utgående ackumulerat över-/underskott	-54				
Samordnad och säker statlig it-drift (SSSID)					
Ingående ackumulerat över-/underskott	-5 221	-5 897	-5 897	103	103
Intäkter	206 949	225 000	236 000	245 000	270 000
Kostnader	207 625	225 000	230 000	245 000	270 000
Årets resultat	-676		6 000		
Utgående ackumulerat över-/underskott	-5 897	-5 897	103	103	103

	2024 Utfall	2025 Prognos	2026 Beräkning	2027 Beräkning	2028 Beräkning
Datorbearbetningar, systemutveckling, statistik m.m.					
Ingående ackumulerat över-/underskott					
Intäkter	24 208	24 800	24 800	24 800	24 800
Kostnader	24 208	24 800	24 800	24 800	24 800
Årets resultat					
Utgående ackumulerat över-/underskott					
Teknisk leverantör av transaktionskonto					
Ingående ackumulerat över-/underskott					
Intäkter				134 000	134 000
Kostnader				134 000	134 000
Årets resultat					
Utgående ackumulerat över-/underskott					
Totalt årligt resultat	18 048	-47 146	11 200	11 600	0
Totalt ackumulerat över-/underskott	24 538	-22 608	-11 408	192	192

4 Investeringar

I det här avsnittet redovisas Försäkringskassans behov av verksamhetsinvesteringar och hur de kommer att finansieras.

4.1 Verksamhetsinvesteringar

I tabellen nedan framgår Försäkringskassans behov av verksamhetsinvesteringar.

Ökat krav på civilt försvar och operativ förmåga medför ett ökat behov av materiella investeringar under kommande år.

För immateriella investeringar har Försäkringskassan idag en beloppsgräns på 3 miljoner kronor för att ett egenutvecklat datasystem ska redovisas som en investering. Denna beloppsgräns är i förhållande till myndighetens storlek relativt låg. Det innebär att en stor del av utvecklingsverksamheten finansieras med lån. En höjning av beloppsgränsen i kombination med Försäkringskassans ambition att arbeta mer agilt skulle innebära att de immateriella investeringarna minskar. Under en övergångsperiod kommer då myndighetens anslagsbelastning att öka, eftersom en större andel av kostnaderna för egenutvecklade datasystem kommer att belasta anslaget direkt. Minskade investeringar ger lägre avskrivningskostnader vilket succesivt minskar anslagsbelastningen. På 5 års sikt kommer förändringen i stort sett vara kostnadsneutral. Vi behöver dock utreda mer i detalj vilka finansiella konsekvenser detta eventuellt har.

Tabell 7 Verksamhetsinvesteringar (tusentals kronor)

	2024 Utfall	2025 Prognos	2026 Beräkning	2027 Beräkning	2028 Beräkning
Immateriella investeringar					
Datasystem, rättigheter m.m.	382 377	463 000	439 000	439 000	469 000
Materiella investeringar					
Maskiner, inventarier och installationer m.m.	153 232	289 750	522 500	549 500	610 500
Byggnader, mark och annan fast egendom					
Övriga verksamhetsinvesteringar	13 183	38 250	34 500	34 500	34 500
Summa verksamhetsinvesteringar	548 792	791 000	996 000	1 023 000	1 114 000
Finansiering					
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen)	548 792	791 000	996 000	1 023 000	1 114 000
Bidrag (2 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen)					
Finansiell leasing (2 kap. 5 § kapitalförsörjningsförordningen)					
Anslag (efter medgivande av regeringen)					
Summa finansiering	548 792	791 000	996 000	1 023 000	1 114 000

4.2 Låneram och räntor

Låneramen för 2025 är 2,4 miljarder kronor. Kommande investeringar inom civilt försvar och operativ förmåga medför ett behov av utökad låneram. Försäkringskassan föreslår därför att låneramen höjs till 2,6 miljarder kronor 2027 och till 2,8 miljarder kronor 2028.

Tabell 8 Låneram och räntor för verksamhetsinvesteringar (tusentals kronor)

	2024 Utfall	2025 Prognos	2026 Beräkning	2027 Beräkning	2028 Beräkning
IB lån i Riksgäldskontoret	1 942 896	1 871 411	2 017 611	2 318 223	2 519 976
Nyupplåning (+)	543 974	791 000	996 000	1 023 000	1 114 000
Amorteringar (-)	-615 458	-644 801	-695 388	-821 247	-902 148
UB lån i Riksgäldskontoret	1 871 411	2 017 611	2 318 223	2 519 976	2 731 828
Beslutad/föreslagen låneram	2 270 000	2 400 000	2 400 000	2 600 000	2 800 000
Ränteutgifter	71 730	35 000	32 000	43 000	59 000
Summa amorteringar och ränteutgifter	687 189	679 801	727 388	864 247	961 148
Finansiering av räntor och avskrivningar					
Utgiftsområde 2:1 ap.1	654 426	656 435	702 192	830 711	928 269
Övrig finansiering	32 763	23 366	25 196	33 536	32 879
Summa finansiering	687 189	679 801	727 388	864 247	961 148

4.3 Investeringar över 20 miljoner kronor

I tabellen redovisas pågående och planerade verksamhetsinvesteringar med ett anskaffningsvärde som överstiger 20 miljoner kronor. I tabellen ingår även de utgifter som inte kommer att redovisas som anläggningstillgångar och finansieras med anslag.

Tabell 9 Särskild information om verksamhetsinvesteringar över 20 miljoner kronor (tusentals kronor)

Verksamhetsinvesteringar per objekt	Totalt	Ack.	2025 Prognos	2026 Beräknat	2027 Beräknat	2028 Beräknat
Digitalisering och automatisering av aktivitetsstöd, utvecklingsersättning och etableringsersättning	111 206	108 191	3 015			
Automatisering och digitalisering av assistansersättning	81 440	59 440	2 000	10 000	10 000	0
Civilt försvar, förutsättningsskapande infrastruktur	871 700	42 000	85 100	176 000	140 000	428 600
Motverka bidragsbrott och felaktiga utbetalningar	122 189	26 189	9 000	28 000	38 000	21 000
Moderniserad teknisk plattform	215 602	188 502	27 100			
Ökad effektivitet och rättssäkerhet omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning (OMV/MEK)	41 304	30 683	8 720	1 901		
Single Digital Gateway (SDG)	40 454	17 954		15 000	7 500	
Livscykelhantering Java	43 111	30 811	12 300			
Nytt handläggjarstöd och e-tjänster bostadstillägg	93 732	81 582	12 150			
Nytt handläggjarstöd och e-tjänster för sjuk- och aktivitetsersättning	108 034	26 236	22 598	22 200	18 500	18 500
Livscykelhantering kommunikationslösningar	82 762	15 462	20 500	20 000	26 800	0
Behörighetshantering, teknik	38 000			8 000	15 000	15 000
Ökad automatisering och effektivisering bostadstillägg	36 000			12 000	12 000	12 000
Utbetalningsmyndigheten	115 123	17 123	33 000	35 000	30 000	0
Effektivisering bostadsbidrag	62 298	8 529	8 769	15 000	15 000	15 000
NYAKA Nytt regelverk för arbetslöshetsförsäkringen	35 951	2 356	33 595			
Leverera och arkivera i e-arkiv	57 899	23 016	4 883	10 000	10 000	10 000
Automatiserad fortsättningsanspråk	25 298		25 298			0
Försäkringskassans system för Business Intelligence	48 789	18 987	10 848	9 477	9 477	0
Fritidskortet, utförarregistret	45 280	6 466	36 796	2 018		
Gemensamma funktioner i webbaserat handläggningsstöd	70 000			20 000	20 000	30 000
Vidareutveckla Mina sidor och e-tjänster	35 000			15 000	10 000	10 000
Effektivisera handläggningen sjukpenning och förebyggande sjukpenning	65 000			25 000	25 000	15 000
<i>Livscykelhantering handläggningsstöd</i>						
Nytt handläggningsstöd	60 864	864	19 000	21 000	20 000	
Föräldraförsäkring						
Framtidssäkrad förvaltning av handikappersättning och yrkesskador	41 681	8 681		11 000	11 000	11 000
Robust betalningssystem	172 381	66 481	41 600	46 000	18 300	
Livscykelhantering tandvård	259 857	87 257	60 000	60 000	52 600	

Verksamhetsinvesteringar per objekt	Totalt	Ack.	2025 Prognos	2026 Beräknat	2027 Beräknat	2028 Beräknat
Moderniserat handlägningsstöd för underhållsstöd	369 439	80 389	26 050	28 000	35 000	200 000
Handlägningsstöd (generellt)	52 776	39 654	13 122			
Nytt handlägningsstöd för arbetsskador	94 512	3 338	11 174	15 000	15 000	50 000
Livscykelhantering ärendehanteringssystem (ÅHS) end of life	64 107	5 907	15 000	24 700	18 500	
Summa utgifter för investeringar	3 561 791	996 100	541 618	630 296	557 677	836 100
Finansiering						
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen)	3 070 085	783 858	500 632	533 228	467 767	784 600
Bidrag (2 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen)						
Finansiell leasing (2 kap. 5 § kapitalförsörjningsförordningen)						
1002001 001 Förvaltningsmedel	491 706	212 242	40 986	97 068	89 910	51 500
Summa finansiering	3 561 791	996 100	541 618	630 296	557 677	836 100
Varav investeringar i anläggningstillgångar						
Datasystem, rättigheter m.m.	2 198 385	741 858	415 532	357 228	327 767	356 000
Maskiner och inventarier	803 100	42 000	85 100	146 000	140 000	390 000
Fastigheter och mark						
Övriga verksamhetsinvesteringar	68 600			30 000		38 600
Summa investeringar i anläggningstillgångar	3 070 085	783 858	500 632	533 228	467 767	784 600

En stor del av Försäkringskassans investeringar under åren 2026–2028 utgörs av hantering av it-stöd som är i slutet av sin livscykel. Moderniseringen av it-stöden är nödvändig ur ett säkerhets- och effektiviseringsperspektiv. Det finns också behov av stora investeringar i den fysiska säkerheten för att säkerställa ett fullgott skydd för myndighetens medarbetare och tillgångar. Hotbilden i omvärlden bidrar till att behovet bedöms vara högt även under kommande år.

Därutöver finns ytterligare investeringar som primärt syftar till att effektivisera handläggningen. Andra investeringar görs och planeras i syfte att minska och motverka risken för felaktiga utbetalningar.

5 Kreditutrymme

5.1 Kredit på räntekonto

Tabell 10 Räntekontokredit (tusentals kronor)

	2024 Utfall	2025 Prognos	2026 Beräkning
Maximalt utnyttjad räntekontokredit under året	281 151		
Minsta behållning på räntekonto under året		300 000	200 000
Behållning på räntekonto i Riksgäldskontoret	1 154 923	500 000	350 000
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret			
Beslutad/föreslagen räntekontokredit	434 000	500 000	500 000

5.2 Övrig kredit

Försäkringskassan har en övrig kredit för att kunna betala utländska vårdfakturor. Krediten ska täcka tiden innan regionerna ersatt Försäkringskassan och ges med stöd av 7 kap. 6 § budgetlagen (2011:203). För 2026 föreslår Försäkringskassan en kredit på 170 miljoner kronor för detta behov.

Tabell 11 Övrig kredit (tusentals kronor)

	2024 Utfall	2025 Prognos	2026 Beräkning
Maximalt utnyttjad övrig kredit under året	151 252	156 000	159 000
Nyttjad övrig kredit i Riksgäldskontoret	151 252	156 000	159 000
Beslutad/föreslagen övrig kontokredit	170 000	170 000	170 000